

Obszary optymalizacji podatkowej przedsiębiorstw

Andrzej Stolarski*

Streszczenie: *Cel* – Celem artykułu jest dokonanie klasyfikacji metod optymalizacji podatkowej według trzech obszarów tożsamyh z etapami procesu powstawania i wygasania zobowiązania podatkowego.

Metodologia badania – Artykuł powstał na podstawie studiów nad literaturą i źródłami obowiązującego prawa podatkowego.

Wynik – W opracowaniu została przedstawiona klasyfikacja metod optymalizacji podatkowej w podziale na 3 grupy w zależności od celu stosowania metody.

Oryginalność/wartość – Artykuł stanowi jednolite zestawienie stosowanych przez przedsiębiorców metod optymalizacyjnych.

Słowa kluczowe: podatek, CIT, płynność, preferencje podatkowe, optymalizacja podatkowa, VAT, podatek od czynności cywilnoprawnych, obciążenia parapodatkowe, zobowiązanie podatkowe

Wprowadzenie

Przedsiębiorcy, prowadząc działalność gospodarczą, zobowiązani są do ponoszenia szeregu obciążeń podatkowych i paropodatkowych na rzecz Skarbu Państwa, samorządów, innych podmiotów uprawnionych do ich otrzymywania. Powinności te rodzą szereg obowiązków, których przedsiębiorcy muszą dopełnić, wpływają negatywnie na sytuację majątkową, a przede wszystkim płynność przedsiębiorców. W celu ograniczenia tych negatywnych skutków przedsiębiorcy mogą podejmować szereg działań mających na celu zmniejszenie obciążeń, ich optymalizację. Optymalizacja może być dokonywana w 3 obszarach i polegać na unikaniu obowiązku podatkowego, minimalizacji zobowiązań podatkowych, opóźnieniu terminu płatności podatku lub dostosowaniu go do możliwości przedsiębiorcy.

1. Obowiązek podatkowy, zobowiązanie podatkowe

Osoby fizyczne i prawne prowadzące działalność gospodarczą są podmiotami zobowiązanymi do zapłaty szeregu podatków. Zobowiązania te zostały nałożone przepisami ustawy z 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa, według której podatkiem jest „publiczno-

* mgr Andrzej Stolarski, Instytut Finansów, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, adres e-mail: andrzej.stolarski@uni.lodz.pl.

prawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej”, a podatnikiem „osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, podlegająca na mocy ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu”.

W ustawie tej określone zostały także terminy obowiązku podatkowego i zobowiązania podatkowego. Obowiązkiem podatkowym jest wynikająca z ustaw podatkowych nieskonkretyzowana powinność przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w tych ustawach. Na skutek zdarzeń opisanych w odpowiedniej ustawie powstaje zobowiązanie podatkowe przedsiębiorcy wobec organu podatkowego, które musi zostać zaspokojone poprzez jego zapłatę zgodnie z brzmieniem art. 5 Ordynacji podatkowej, który mówi, że „zobowiązaniem podatkowym jest wynikające z obowiązku podatkowego zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu albo gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w przepisach prawa podatkowego”.

Zobowiązanie podatkowe podatnika wygasa w części lub w całości między innymi wskutek: zapłaty podatku, pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta, potrącenia, zaliczenia nadpłaty lub zaliczenia zwrotu podatku, zaniechania poboru, przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych, przejęcia własności nieruchomości lub prawa majątkowego w postępowaniu egzekucyjnym.

W każdym przypadku uregulowanie zobowiązania podatkowego powoduje powstanie negatywnych skutków ekonomicznych w przedsiębiorstwie w zakresie płynności (Jamroz, Kudert, 2007).

Podstawową formą wygaśnięcia większości zobowiązań podatkowych jest ich zapłata w formie pieniężnej. Stąd też płatności podatkowe mają wpływ na płynność przedsiębiorców, zdolność regulowania na bieżąco ich zobowiązań, wpływając na nią ujemnie. Szczególne przepisy podatkowe ustalają nieprzekraczalne terminy zapłaty podatku, po przekroczeniu których powstaje zaległość podatkowa oraz na przedsiębiorców mogą być nałożone sankcje karnoskarbowe.

Niezależnie od formy zaspokojenia roszczeń podatkowych podatki będą miały zawsze negatywny wpływ na majątek przedsiębiorców, powodując jego zmniejszenie.

Nie bez znaczenia pozostaje też wpływ, jaki podatki mają na organizację przedsiębiorstwa. Wysokość zobowiązań podatkowych ustalana jest w drodze decyzji organu podatkowego lub poprzez obliczenie ich samodzielnie przez podatnika lub płatnika podatku. Przedsiębiorcy często występują zarówno w roli podatnika, jak i płatnika. Nałożone na nich obowiązki wymuszają konieczność utrzymywania odpowiednich działów w przedsiębiorstwie lub korzystanie z usług podmiotów zewnętrznych, co rodzi powstawanie dodatkowych kosztów obciążających rentowność przedsiębiorców, a nieprzekładających się na zwiększenie przychodów.

2. Opodatkowanie przedsiębiorstw

Przedsiębiorcy podlegają następującym podatkom.

Podatek dochodowy od osób fizycznych. Podlegają mu osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z tytułu przychodów osiągniętych z tej działalności. Oprócz przychodów z działalności wykonywanej przez jednoosobowe firmy za przychody z tytułu działalności gospodarczej uważa się również przychody uzyskiwane z tytułu udziału w spółce nieposiadającej osobowości prawnej.

Podatkiem tym są objęte także osoby będące udziałowcami spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych z tytułu otrzymanej dywidendy. Pomimo że nie są one przedsiębiorcami, w przypadku małych firm i na potrzeby niniejszego artykułu będą za takich uważani.

Opodatkowaniu tym podatkiem podlega dochód z działalności gospodarczej, jednak możliwe są też do zastosowania w przypadku małych przedsiębiorców ryczałtowe formy jego rozliczenia od przychodu lub zapłata stałej kwoty bez względu na uzyskiwane dochody i przychody.

Podatek dochodowy od osób prawnych. Podatkiem tych obłożone są dochody osób prawnych z tytułu prowadzonej działalności. Do jego zapłaty zobowiązane są przede wszystkim spółki kapitałowe – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjna, stowarzyszenia, fundacje i inne osoby prawne. Oprócz osób prawnych do zapłaty tego podatku zobowiązane są też spółki nieposiadające osobowości prawnej – spółki komandytowo-akcyjne oraz podatkowe grupy kapitałowe. Podatkowe grupy kapitałowe mogą być tworzone przez powiązane ze sobą spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne, których siedziba znajduje się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, przy jednoczesnym spełnieniu dodatkowych warunków.

Podatek od towarów i usług. Podatnikami tego podatku są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

Opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlegają: odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport towarów, import towarów na terytorium kraju, wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju, wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów.

Akcyza. Zgodnie z przepisami dotyczącymi akcyzy podatnikami tego podatku są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które dokonują czynności podlegających opodatkowaniu akcyzą, czyli dokonują między innymi takich czynności, jak: produkcja wyrobów akcyzowych, wprowadzenie wyrobów akcyzowych do składu podatkowego, import wyrobów akcyzowych, nabycie wewnątrzwspólnotowe wyrobów akcyzowych. Wyrobami akcyzowymi w szczególności są: wyroby energetyczne, energia elektryczna, napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe oraz susz tytoniowy.

Podatek od czynności cywilnoprawnych. Przedsiębiorcy będą zobowiązani do zapłaty tego podatku, jeżeli zawarli umowę sprzedaży, z tytułu której żadna ze stron nie będzie

zobowiązana do zapłaty podatku od towarów i usług; umowę pożyczki jako pożyczkobiorca; umowę spółki i umowę depozytu nieprawidłowego. Ponadto będą podlegali podatkowi od czynności cywilnoprawnych w sytuacji ustanowienia hipoteki, odpłatnego użytkowania lub odpłatnej służebności.

Oplata skarbową. Oplatę skarbową opłacają przedsiębiorcy, jeżeli wskutek dokonanego przez nich zgłoszenia lub na ich wniosek dokonuje się czynności urzędowej albo jeżeli na ich wniosek wydaje się zaświadczenie lub zezwolenie (pozwolenie, koncesję).

Podatek od spadków i darowizn. Podatnikami tego podatku są osoby fizyczne. W szczególnych przypadkach także osoby prowadzące działalność gospodarczą, jeżeli w drodze nabycia spadku lub darowizny przyjęły przedsiębiorstwo czy też środki służące wykonywaniu działalności gospodarczej.

Oprócz wyżej wymienionych na przedsiębiorcach może leżeć obowiązek zapłaty takich podatków, jak: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, pozostałe podatki lokalne, a także podatek tonażowy czy też podatek od gier hazardowych.

W literaturze można znaleźć również opinie, że formą obciążeń, jakim podlegają przedsiębiorcy, jest obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz wnoszenia opłat na fundusz pracy. Opłaty te są uciążliwe w przypadku niewielkich przedsiębiorstw i osób rozpoczynających działalność gospodarczych, gdyż są to opłaty stałe, niezależne od wyników działalności przedsiębiorców.

Obowiązkiem opłacania tych składek objęte są osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą oraz wspólnicy spółek osobowych nieposiadających osobowości prawnej. Na równi z prowadzeniem działalności gospodarczej według przepisów o ubezpieczeniu społecznym jest sytuacja, w której 100% udziałów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy do jednej osoby fizycznej. Osoba ta zobowiązana jest do opłacania składek na takich zasadach jak osoba prowadząca działalność gospodarczą.

3. Optymalizacja podatkowa

Dzięki znajomości związków zachodzących pomiędzy zdarzeniami gospodarczymi a prawopodatkowym stanem faktycznym unormowanym w poszczególnych ustawach podatkowych zarządzający przedsiębiorstwami mają możliwość wpływania na wysokość ciężarów podatkowych poprzez stosowanie działań optymalizacyjnych (Jamroz, Kudert, 2007).

Optymalizacja podatkowa jest postrzegana jako planowanie podatkowe mające na celu stworzenie optymalnych pod względem obciążeń podatkowych i paropodatkowych struktur i rozwiązań odnoszących się do podejmowanych przez przedsiębiorców działań gospodarczych (Wyciśłok, 2013).

Pojęcie *optymalizacji podatkowej* można też rozumieć jako wybór takiej formy oraz struktury planowanej transakcji w ramach i granicach obowiązującego prawa podatkowego, aby zmniejszyć poziom obciążeń podatkowych.

Częstym pytaniem, jakie jest zadawane w odniesieniu do optymalizacji podatkowej, jest pytanie dotyczące legalności takich działań. Należy jednak zauważyć, że jeżeli obowiązujący porządek prawny stwarza podatnikowi możliwość wyboru kilku legalnych konstrukcji do osiągnięcia zamierzonego celu gospodarczego, z których każda będzie miała inny wymiar podatkowy, to wybór najkorzystniejszego podatkowo rozwiązania nie może być traktowany jako obejście prawa. Podatnik ma prawo do ułożenia stosunku prawnego wedle swego uznania, o ile jego treść lub cel nie sprzeciwia się ustawie ani zasadom współżycia społecznego¹, co znalazło potwierdzenie w orzeczeniach sądów administracyjnych.

W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz wspólników spółek osobowych optymalizacja nie będzie się ograniczała jedynie do obciążeń podatkowych. Optymalizacji mogą podlegać obciążenia parapodatkowe, w szczególności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i fundusz pracy.

4. Obszary optymalizacji podatkowej

Analizując określony w Ordynacji podatkowej proces powstawania i wygasania zobowiązań podatkowych, można zauważyć prawidłowość polegającą na tym, że proces ten składa się z 3 następujących po sobie elementów określonych na potrzeby niniejszego artykułu jako etapy.

Etap pierwszy to powstanie zdarzenia niosącego z sobą obowiązek podatkowy i powstanie zobowiązania podatkowego. Etap drugi to określenie zgodnie z odpowiadającą obowiązki podatkowemu wysokości kwoty zobowiązania podatkowego. Etap trzeci to wygaśnięcie zobowiązania podatkowego w sposób i w terminie ustalonych w ustawie.

Takie przedstawienie omawianego powyżej procesu pozwala na zdefiniowanie 3 obszarów, w których może być stosowana optymalizacja podatkowa. Pierwszy obszar optymalizacji będzie dotyczył zdarzeń powodujących powstanie obowiązku podatkowego. Drugi obszar optymalizacji odnosi się do ustalania wysokości zobowiązania podatkowego po zaistnieniu zdarzenia. Trzeci obszar optymalizacji podatkowej związany jest z terminem i sposobem zapłaty zobowiązania podatkowego.

W każdym z 3 wymienionych powyżej obszarów mogą być podejmowane działania zgodne z obowiązującym prawem podatkowym, których rezultatem będzie osiągnięcie jednego z 3 celów: brak obowiązku podatkowego lub minimalizacja kwoty obciążenia podatkowego oraz wydłużenie terminu zapłat podatków. Działania te uzależnione będą od zapisów w ustawach regulujących zasady dotyczące poszczególnych podatków i innych obciążeń, jakim podlegają przedsiębiorcy. W dalszej części artykułu zostanie przedstawione zestawienie wybranych metod optymalizacyjnych z uwzględnieniem przynależności do poszczególnych obszarów.

Minimalizacja obciążeń fiskalnych w pierwszym obszarze optymalizacji będzie polegała na takim ułożeniu relacji prawnych, które wyeliminuje z nich zdarzenia pociągające za

¹ Zob. teza wyroku WSA z 30.03.2004, sygn. III SA 2984/02, LEX nr 106923.

sobą powstanie obowiązku podatkowego, a co za tym idzie – zobowiązania podatkowego i konieczności jego zapłaty. Zdaniem autora może to zostać osiągnięte poprzez całkowitą eliminację zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego w danym podatku lub ukształtowanie relacji w taki sposób, by w miejsce danego zdarzenia zaistniało inne, związane z podatkiem, przy zastosowaniu którego zobowiązanie podatkowe będzie niższe. Poniżej zostały zaprezentowane i krótko omówione przykłady takich działań.

Wybór formy prawnej prowadzonego przedsiębiorstwa, korzyści podatkowe dla wspólników spółki osobowej. Przedsiębiorca rozpoczynający działalność staje przed decyzją dotyczącą wyboru formy prawnej dla prowadzonego przedsięwzięcia. Podejmując taką decyzję, należy wziąć pod uwagę względy biznesowe, ale także podatkowe. Do optymalizacji pozycji podatkowej przedsiębiorcy mogą skorzystać z możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki osobowej.

Osoby fizyczne, prowadząc działalność gospodarczą poprzez spółkę kapitałową, partycypując w zyskach spółki w formie dywidendy, narażają się na podwójne opodatkowanie: pierwszy raz na poziomie korporacyjnym, kiedy to zysk spółki jest opodatkowany podatkiem dochodowym od osób prawnych, i drugi raz na poziomie właścicielskim, opłacając podatek dochodowy od osób fizycznych od przychodów z kapitałów pieniężnych.

Wybór spółki osobowej (z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej) jako formy prowadzenia działalności gospodarczej pozwala na wyeliminowanie zdarzenia rodzącego obowiązek podatkowy w podatku dochodowym od osób prawnych. Wspólnicy spółki osobowej będący osobami fizycznymi opłacają podatek dochodowy od osób fizycznych w takim zakresie, w jakim uczestniczą w zysku tej spółki. Dzięki temu rozwiązaniu ich dochód z danego przedsięwzięcia opodatkowany jest jednokrotnie.

Sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części może stanowić formę uniknięcia opodatkowania podatkiem od towarów i usług w przypadku likwidacji działalności lub zaniechania jej w części. Zakończenie działalności wiąże się z obowiązkiem sporządzenia spisu posiadanego rzeczowego majątku i naliczeniem od jego wartości podatku od towarów i usług. Mając na względzie, że sprzedaż przedsiębiorstwa jest wyłączona z opodatkowania, przedsiębiorca może rozważyć dokonanie tej transakcji. Dzięki temu nie doprowadzi do zaistnienia zdarzenia rodzącego obowiązek podatkowy w podatku od towarów i usług.

Podobne skutki przyniesie darowizna przedsiębiorstwa. Jeżeli zostanie dokonana na rzecz bliskich, to oprócz wyłączenia z opodatkowania podatkiem VAT zaistnieją korzyści podatkowe po stronie obdarowanego. Przyjmując darowiznę, uniknie opodatkowania podatkiem dochodowym oraz podatkiem od czynności cywilnoprawnych, gdyż darowizna nie podlega tym podatkom.

Wybór opodatkowania podatkiem od towarów i usług przy sprzedaży zwolnionej z opodatkowania jest możliwy w przypadku dostawy używanej nieruchomości. Umowa sprzedaży nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych, jeżeli nie jest obciążona podatkiem VAT. Sytuacja taka występuje w przypadku zbycia używanych nieruchomości. Jednak przy zachowaniu wymogów określonych w ustawie o podatku od towarów i usług możliwe jest zastosowanie opodatkowania VAT. Pomimo że

kwota podatku VAT przy takiej transakcji jest znacznie większa niż podatku od czynności cywilnoprawnych, to podatek ten może zostać kupującemu zwrócony lub wykorzystany do obniżenia podatku należnego w trakcie prowadzonej przez kupującego działalności. Podatek od czynności cywilnoprawnych stanowiłby trwałe obciążenie.

Omówione powyżej działania obrazują możliwość eliminacji źródeł powstawania obowiązku podatkowego lub takiego ich wyboru, który pozwoli na osiągnięcie przez przedsiębiorcę korzyści podatkowych.

W drugim obszarze optymalizacji znajdują się strategie i metody pozwalające na minimalizację zobowiązania podatkowego w przypadku, gdy obowiązek podatkowy już powstał. Podejmowane działania mają na celu wykorzystanie zwolnień, odliczeń i innych rozwiązań pozwalających na redukcję kwoty, jaką podatnik będzie zobowiązany zapłacić organowi podatkowemu.

W tym obszarze istnieje szereg możliwych do zastosowania rozwiązań optymalizacyjnych, w szczególności w odniesieniu do podatków dochodowych. Możliwe do zastosowania strategie polegają na ogół na minimalizacji przychodów podatkowych, maksymalizacji kosztów podatkowych, stosowaniu odliczeń od dochodu, a także na wyborze formy rozliczania podatku dochodowego przez osoby fizyczne. Jako przykłady strategii przychodowych można wymienić:

- a) stosowanie zwolnień przychodów od opodatkowania;
- b) wybór metody rozliczania różnic kursowych, dzięki której do przychodów zalicza się jedynie różnice kursowe zrealizowane, szczególnie gdy przedsiębiorca zamierza dokonać przewalutowania kredytu;
- c) konwersję pożyczki udzielonej przez wspólnika na udziały zamiast jej umorzenia;
- d) stosowanie umowy najmu w miejsce umowy użyczenia oraz unikanie powstawania nieodpłatnych świadczeń.

Do strategii kosztowych zalicza się:

- a) stosowanie przyspieszonej amortyzacji środków trwałych;
- b) jednorazowe zaliczanie do kosztów uzyskania przychodów wydatków na środki trwałe;
- c) zaliczanie w koszty wydatków na prace badawczo-rozwojowe;
- d) wybór metody zaliczania w koszty uzyskania przychodów odsetek od pożyczek udzielonych przez udziałowców spółkom kapitałowym;
- e) umorzenie nieściągalnych należności, ujmowanie w kosztach uzyskania przychodów odpisów aktualizacyjnych należności, których nieściągalność została uprawdopodobniona;
- f) odroczenie kosztów uzyskania przychodów, gdy przedsiębiorca ponosi stratę lub zawiesił działalność.

W strategiach dochodowych stosuje się takie narzędzia optymalizacyjne, jak wykorzystanie ulg i odliczeń podatkowych od dochodu, rozliczenie strat z lat ubiegłych oraz przeniesienie i maksymalizacja dochodu w podmiotach powiązanych o korzystniejszej pozycji optymalizacyjnej.

Osoby fizyczne mają prawo wyboru formy rozliczania podatku dochodowego od dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej. Mogą wybierać pomiędzy metodą ogólną, metodą liniową oraz ryczałtowymi formami rozliczania podatku dochodowego. Dzięki analizie poziomu przychodów i kosztów oraz innych uwarunkowań biznesowych przedsiębiorcy są w stanie określić, która forma rozliczenia podatku spowoduje minimalizację kwot zobowiązań podatkowych.

W pewny zakresie możliwe jest podjęcie działań optymalizacyjnych w podatku VAT. Poprzez wybór zwolnienia podmiotowego mali przedsiębiorcy, których przychody w ciągu roku nie przekroczyły określonego progu, mogą nie płacić VAT należnego.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub będące współnikami spółek osobowych zobligowane są do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Jeżeli rozpoczynają działalność, mogą skorzystać z preferencyjnego opłacania składek przez dwa pierwsze lata prowadzenia działalności. Mogą też wykorzystać do optymalizacji tego obciążenia tak zwany zbieg tytułów ubezpieczenia na przykład w sytuacji, gdy zawarli z innym podmiotem umowę o pracę lub zlecenia. W takiej sytuacji nie będą podlegać obowiązkowi opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne.

Trzeci obszar to katalog strategii, jakie będą miały zastosowanie już po powstaniu obowiązku podatkowego i ustaleniu kwoty zobowiązania podatkowego. Postępowanie optymalizacyjne w tej kategorii w głównej mierze będzie polegało na opóźnieniu terminu zapłaty podatku, redukcji kwot zaliczek na podatek oraz powiązaniu momentu zapłaty podatku z uzyskaniem przez przedsiębiorcę środków na zapłatę podatku.

Podmioty rozliczające podatek dochodowy zobowiązane są do wnoszenia na rzecz budżetu miesięcznych zaliczek, których wysokość ustalana jest na podstawie dochodu osiągnięto w rozliczanym roku podatkowym. Podatek za rok podatkowy ustalany jest do 31 marca lub 30 kwietnia następnego roku.

Możliwe jest zastosowania w rozliczeniach metody zwanej „metodą uproszczonych zaliczek”. Stosujący ją podmiot oblicza zaliczki na podstawie dochodu wynikającego z zeznania podatkowego złożonego w roku poprzedzającym rok podatkowy i opłaca je co miesiąc w stałej wysokości. W przypadku małych podatników dozwolone jest stosowanie zaliczek kwartalnych. Zaliczki na podatek dochodowy ustalane są za okresy kwartalne. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych mogą też w celu optymalizacji terminu płatności zaliczek na podatek ustalić inny rok podatkowy, niepokrywający się z rokiem kalendarzowym.

Podatnicy podatku VAT mają prawo do stosowania w rozliczeniu podatku metody kasowej, która pozwala na powiązanie momentu powstania obowiązku podatkowego z momentem wpływu środków pieniężnych z tytułu należności. Dopuszczalne jest także stosowanie rozliczeń kwartalnych podatku w miejsce miesięcznych.

Uwagi końcowe

Optymalizacja podatkowa może się odbywać w jednym z 3 obszarów powiązanych z procesem powstawania i wygasania zobowiązania podatkowego. Działania mające na celu zmniejszenie obciążeń podatkowych mogą polegać na eliminacji zdarzeń powodujących powstanie obowiązku podatkowego. Po powstaniu zdarzenia przedsiębiorcy mogą podjąć działania polegające na redukcji kwoty zobowiązań podatkowych i w ostatnim etapie dokonać wyboru takich rozwiązań, które pozwolą na odłożenie obowiązku zapłaty w czasie. W procesie osiągnięcia celów optymalizacyjnych mogą być zastosowane rozwiązania wynikające wprost z ustaw podatkowych i Ordynacji podatkowej lub specjalnie stworzone w tym celu struktury i formy.

Literatura

- Ickiewicz, J. (2014). *Podatki, składki, opłaty. Fiskalne obciążenia działalności gospodarczej*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.
- Jamroz, M., Kudert, S. (2007). *Optymalizacja a uchylanie się od opodatkowania*. Warszawa: ABC.
- Mastalski, R. (2014). *Prawo podatkowe*. Warszawa: C.H. Beck.
- Smoleń, P., Wójtowicz, W. (2015). *Prawo podatkowe*. Warszawa: C.H. Beck.
- Ustawa z 26.07.1991 o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dz.U. 2016, poz. 195.
- Ustawa z 15.02.1992 o podatku dochodowym od osób prawnych. Dz.U. 2016, poz. 68.
- Ustawa z 29.08.1997 – Ordynacja podatkowa. Dz.U. 2016, poz. 195.
- Ustawa z 11.03.2004 o podatku od towarów i usług. Dz.U. 2015, poz. 1649.
- Wyciślik, J. (2013). *Optymalizacja podatkowa*. Warszawa: C.H. Beck.

THE AREAS OF ENTREPRENEURS TAX OPTIMIZATION

Abstract: *Purpose* – The purpose of this article is to present classification of tax optimization methods with comparison to the tax liability's creation and expiration process.

Research/methodology – Article is based on the study of literature and sources of the applicable tax laws.

Result – The study was presented classification of methods of tax optimization divided into three groups depending on the purpose of application of the method.

Originality/value – The article is a summary of tax optimization methods used by entrepreneurs.

Keywords: tax, CIT, liquidity, tax preferences, tax optimization, VAT, stamp duty, tax liability

Cytowanie

Stolarski, A. (2016). Obszary optymalizacji podatkowej przedsiębiorstw. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 5 (83), 151–159. DOI: 10.18276/frfu.2016.5.83/1-14.